Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zwoleniu
www.gov.pl/web/psse-zwolen
PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZWOLENIU
• tel.: 48 676 23 12 • sekretariat.psse.zwolen@sanepid.gov.pl • ul. Bogusza 37, 26-700 Zwoleń

Zwoleń, 19 kwietnia 2024 r.

DD.0443.01.2024

Rada Powiatu
w Zwoleniu
26-700 Zwoleń
ul. Władysława Jagiełły 4

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zwoleniu przesyła informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie zwoleńskim za 2023 rok.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Zwoleniu
Monika Makowiecka

Wstęp

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023 roku było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego. Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z planem zasadniczych zadań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zwoleniu na rok 2023 obejmującym głównie kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogramem nadzoru nad obiektami. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zwoleniu przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizował zadania na terenie powiatu zwoleńskiego z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad:

- realizacją programów edukacyjnych i kampanii społecznych w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym,
- współpracą w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia z organami rządowymi, samorządowymi, władzami lokalnymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w ochronie zdrowia,
- inicjowaniem zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb społeczeństwa,
- sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży,
- warunkami sanitarno-higienicznymi nieruchomości oraz środków transportu,
- warunkami sanitarno-higienicznymi w obszarze postępowania ze zwłokami i szczątkami,
- warunkami sanitarno-higienicznymi w obszarze postępowania z odpadami medycznymi,
- warunkami sanitarnymi miejscowości, obiektów i tras turystycznych,
- bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wody w kąpieliskach,
- bezpieczeństwem żywności i żywienia, z uwzględnieniem produktów z grupy suplementów diety oraz żywności dla poszczególnych grup społecznych,
- materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz nad bezpieczeństwem produktów kosmetycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie,
- kontynuacją doskonalenia funkcjonowania systemu RASFF w szczególności sprawności przepływu informacji oraz współpracą w tym zakresie z innymi jednostkami,
- prowadzeniem ścisłej współpracy z innymi inspekcjami urzędowej kontroli żywności, a w szczególności z Inspekcją Weterynaryjną, uwzględniając podział kompetencji wynikający z porozumień zawartych pomiędzy PPIS i PLW, jak również realizacją ustaleń zawartych

w porozumieniu z Państwową Inspekcją Farmaceutyczną oraz z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa i Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w zakresie nadzoru nad produkcją pierwotną,

- ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy,
- substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków,
- ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.

I. Sekcja Epidemiologii:

Ocena sytuacji epidemiologicznej na terenie objętym działaniami nadzorowymi przez PSSE w Zwoleniu.

W 2023 roku na terenie powiatu zwoleńskiego zarejestrowano 1430 przypadków chorób zakaźnych objętych monitorowaniem i raportowaniem (w tym 526 zachorowań na COVID-19, 271 przypadków grypy (w tym 11 potwierdzonych metodami molekularnymi, a 260 testami antygenowymi), 26 infekcji wywołanych przez RSV - potwierdzonych szybkimi testami antygenowymi oraz 9 zachorowań na gruźlicę płuc.
Hospitalizowano 124 osoby (w tym 39 z powodu COVID-19).
Zaraportowano 3 zgony, przyczyną wyjściową których była infekcja COVID-19. Dotyczyły one pacjentów po 60 r.ż. obciążonych innymi chorobami.
W związku ze zgłoszonymi zachorowaniami przeprowadzono 675 dochodzeń epidemiologicznych (w tym 526 dot. zakażeń SARS COV-2).

1. Nadzór nad COVID-19.

W 2023 r. na terenie powiatu zwoleńskiego w porównaniu do 2022 r. zapadalność na COVID-19 była diametralnie niższa i spadła z wartości 5,02 (1800 zachorowań) do 1,48 (526 zachorowań). Z powodu infekcji hospitalizowano 39 osób. Zakażenie SARS COV-2 było przyczyną trzech zgonów (w tym jeden dot. pacjenta w ognisku epidemicznym w oddziale medycyny paliatywnej). Zachorowania potwierdzano szybkim testem antygenowym COMBO.

Zdecydowana większość infekcji SARS COV-2 przebiegała z objawami grypopodobnymi (stan podgorączkowy lub gorączka, katar, kaszel, osłabienie, bóle mięśni). Pacjenci nie wymagali hospitalizacji, ale potwierdzali, że lekarz zalecił 7 dniową samoizolację w warunkach domowych.
W związku z możliwością wykonania serotypowania wirusa, u pacjentów z wcześniej potwierdzonym zakażeniem SARS COV-2 testem COMBO udało się przesłać do WSSE cztery próbki pobrane od pacjentów hospitalizowanych w szpitalu w Zwoleniu (w tym dwie z ogniska epidemicznego zarejestrowanego w oddziale wewnętrznym).

W dwóch pierwszych kwartałach 2023 roku pracownicy wszystkich komórek merytorycznych PSSE raz w miesiącu pełnili dyżury, w trakcie których opracowywano również przypadki potwierdzone zakażeń SARS COV-2 z innych powiatów województwa mazowieckiego. Dyżury przestały obowiązywać po odwołaniu, najpierw stanu epidemii, a następnie zagrożenia epidemicznego.

2. Nadzór nad ogniskami epidemicznymi.

W 2023 roku zarejestrowano 5 ognisk wywołanych wirusem SARS COV-2. Miały one miejsce w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Zwoleniu w szpitalu (4) oraz w Domu Pomocy Społecznej (1). W ognisku zgłoszonym w dniu 19.01.2023 r. z oddziału medycyny paliatywnej nadzorem epidemiologicznym objęto 33 osoby, natomiast zakażenie potwierdzono u 2 osób. W ognisku z dnia 3.02.2023 r., w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym pod nadzorem epidemiologicznym przebywało 48 osób, a zakażeniu uległo 14.

W ognisku z dnia 23.02.2023 r. w Domu Pomocy Społecznej w Gródku nadzorem epidemicznym objęto 90 osób, a zakażenie potwierdzono u 4. W ognisku z dnia 11.04.2023 r. w oddziale wewnętrznym pod nadzorem epidemiologicznym przebywało 10 osób, zakażonych było 5, zaś w ognisku z dnia 24.10.2023 r. w oddziale wewnętrznym pod nadzorem epidemiologicznym przebywało 20 osób, a zakażenie potwierdzono u 4.
Łącznie we wszystkich ogniskach wywołanych przez SARS COV-2 w roku 2023 nadzorem epidemiologicznym objęto 216 osób, natomiast zakażenie potwierdzono u 41 osób.

W 2023 roku zarejestrowano również dwa ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego. Jedno dwuosobowe, wystąpiło wśród osób zamieszkujących w jednym domu prywatnym. Przyczyną zatrucia była pał. *Salmonella enteritidis*. Nie udało ustalić się nośnika zakażenia. Osoby chore hospitalizowano w oddziale zakaźnym w SP ZZOZ Kozienice. Ponadto, z uwagi na fakt, że jedna z nich pracowała w zakładzie przetwórstwa spożywczego przy produkcji, została czasowo, na mocy decyzji PPIS w Zwoleniu odsunięta od pracy do momentu uzyskania trzech ujemnych wyników badań wykluczających nosicielstwo pał. *Salmonella/Shigella.*
Przy opracowaniu drugiego, rozsianego ogniska zatrucia pokarmowego PSSE w Zwoleniu była stacją współuczestniczącą. Ognisko to zostało w całości opracowane przez PSSE w Otwocku. Na terenie naszego powiatu zachorowania wystąpiły wśród 6 osób (w tym czwórki hospitalizowanych dzieci). Nośnikiem zakażenia były ciastka mini ptysie, z których w pobranych próbach wyizolowano bakterie *Salmonella grupy D.* Pałeczki *Sallmonella* wyhodowano też z materiału pobranego od pacjentów.

3. Nadzór nad zgłaszalnością ostrych porażeń wiotkich (OPW).

W roku 2023 na terenie powiatu zwoleńskiego nie zarejestrowano przypadków OPW. Na nadzorowanym terenie nie działają oddziały pediatrii, neurologii dziecięcej oraz oddziały zakaźne. Dane dot. sytuacji epidemiologicznej raportowano w cotygodniowych meldunkach przekazywanych do WSSE w Warszawie. W przesyłanych na początku roku pismach do podmiotów leczniczych, przypominano zasady zgłaszania OPW do PSSE w Zwoleniu i postępowania w przypadku podejrzenia OPW.

4. Nadzór nad osobami z kontaktu z chorymi na gruźlicę prątkującą.

W 2023 r. zapadalność na gruźlicę utrzymywała się na porównywalnym poziomie do roku poprzedniego. W 2023 roku zarejestrowano 9 przypadków gruźlicy prątkującej (zapadalność: 0,02), zaś w 2022 roku 11 przypadków (zapadalność: 0,03). Zdecydowana większość zachorowań (8) dotyczyła mężczyzn, w przedziale wiekowym 36-73 lat. Jedno zachorowanie odnotowano u 35 letniej kobiety. Nadzorem epidemiologicznym objęto 40 osób z kontaktu. Lekarze POZ po przeprowadzeniu wywiadu zlecali tym osobom wykonanie rtg klatki piersiowej, a w niektórych przypadkach kierowali je do Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc. W 2023 roku nie odnotowano przypadków zachorowań na gruźlicę płuc u osób mających gospodarstwo rolne specjalizujące się w hodowli bydła.

5. **Nadzór nad ogniskami i zachorowaniami wśród uchodźców.**

W związku z trwającym konfliktem zbrojnym w Ukrainie monitorowano sytuację epidemiologiczną wśród osób, które przybyły na teren powiatu zwoleńskiego i korzystały z opieki medycznej w naszych podmiotach leczniczych. Dane dotyczące liczby osób zaszczepionych oraz przypadki chorób jakie wystąpiły w tej grupie osób raportowano co tydzień na platformie udostępnionej przez WSSE w Warszawie. Na terenie powiatu zwoleńskiego nie funkcjonowały ośrodki zbiorowego pobytu dla uchodźców z Ukrainy. Nie odnotowano też ognisk epidemicznych w tej grupie osób. Zaraportowane na platformie przypadki to sporadyczne zachorowania na ospę wietrzną i bliżej nieokreśloną biegunkę o prawdopodobnie zakaźnej etiologii.

6. **Realizacja programu (WHO) eliminacji odry i różyczki.**

W 2023 roku nie zarejestrowano zachorowań na odrę i różyczkę. W ramach programu (WHO) eliminacji odry i różyczki wystosowano pisma do podmiotów leczniczych przypominające o zgłaszalności i prawidłowym postępowaniu w przypadku stwierdzenia zachorowań na odrę i różyczkę. Przypominano o możliwości bezpłatnego wykonania badań w akredytowanym laboratorium PZH, w kierunku potwierdzenia lub wykluczenia zachorowań na ww. choroby.

7. **Nadzór nad inwazyjną chorobą meningokokową.**

W minionym roku nie odnotowano na terenie naszego powiatu zachorowań na inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis.* Podmiotom leczniczym na nadzorowanym terenie przypominano o konieczności niezwłocznego informowania PPIS o wystąpieniu inwazyjnej choroby meningokokowej, gdyż tylko wówczas PPIS będzie mógł podjąć właściwe działania przeciwdziałające dalszemu rozprzestrzenianiu się zachorowań.

8. **Nadzór nad osobami narażonymi na wściekliznę, w tym współpraca z Państwową Inspekcją Weterynaryjną.**

Przy opracowywaniu zgłoszonych przypadków pokąsania ludzi przez zwierzęta, wzorem lat ubiegłych, współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii. W 2023 roku w 46 przypadkach udało się uniknąć rozpoczynania szczepień p/wściekliźnie ludzi dzięki przeprowadzonej obserwacji zwierząt (psów, kotów) przez Powiatowego Lekarza Weterynarii i wykluczeniu u nich wścieklizny. Współpraca z PLW dotyczyła również wzajemnego przesyłania kwartalnych informacji dotyczących zakażeń i chorób zakaźnych objętych wspólnym działaniem, które zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 15 stycznia 2013 roku w sprawie współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta.

Do szczepień p/wściekliźnie zakwalifikowano 19 osób – szczepienia prowadzono w Punktach Szczepień zorganizowanych przy Poradniach Chorób Zakaźnych w Radomiu, Kozienicach lub Puławach.

9. Nadzór nad nosicielami salmonelli.

W roku 2023 zarejestrowano 3 bezobjawowych nosicieli pałeczek *Salmonella*. Nosicielstwo wykryto podczas badań do celów sanitarno-epidemiologicznych. Zobowiązano te osoby do skontaktowania się z lekarzem POZ i wykonania badań kontrolnych. Z rejestru wykreślono jednego nosiciela, po wykonaniu badań kontrolnych po leczeniu zachorowania na dur rzekomy.

10. Nadzór nad osobami z kontaktu z chorymi na wzw typu B.

W poprzednim roku kalendarzowym zarejestrowano 1 zachorowanie na wzw typu B. Przypadek rozpoznano w fazie przewlekłej. Dotyczył on nieszczepionego uprzednio 41-letniego mężczyzny. Nadzorem objęto łącznie 6 osób współzamieszkujących ze styczności. Osoby niezaszczepione w latach poprzednich zostały zaszczepione p.ko wzw typu B.

11. Nadzór nad osobami z kontaktu z chorymi na wzw typu C.

Zarejestrowano 3 zachorowania na wzw typu C. Wszystkie wystąpiły wśród kobiet i zostały zdiagnozowane w fazie przewlekłej podczas badań diagnostycznych z powodu utrzymujących się objawów złego samopoczucia. Osoby uprzednio niezaszczepione zaszczepiono przeciw WZW typu B.

Ocena stanu sanitarno-higienicznego podmiotów leczniczych.

W 2023 roku nadzorem sanitarno-higienicznym objęto 42 podmioty lecznicze, w tym 21 to gabinety indywidualnej i specjalistycznej praktyki lekarskiej. W ramach sprawowanego nadzoru w obiektach tych przeprowadzono 42 kontrole, podczas których ocenie poddawano:

a) sposób wykonywania procesów dezynfekcji narzędzi, sprzętu medycznego i powierzchni oraz stosowanie preparatów dezynfekcyjnych zgodnie z przepisami dotyczącymi wyrobów medycznych i produktów biobójczych oraz zaleceniami producentów,
b) przeprowadzanie procesów sterylizacji z uwzględnieniem zagadnień resterylizacji i reprocesowania wyrobów medycznych, oraz kontroli skuteczności tych procesów,
c) procedury sprzątania pomieszczeń, postępowania z bielizną oraz odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania,
d) procedury higieniczne ze szczególnym uwzględnieniem procedur mycia i dezynfekcji rąk oraz stosowanie właściwych preparatów antyseptycznych oraz
e) stosowanie i dostępność do środków ochrony indywidualnej odpowiednich do stopnia zagrożenia.

Większość podmiotów leczniczych zlokalizowana jest w samodzielnych budynkach lub zespołach pomieszczeń przeznaczonych tylko do celów prowadzonej działalności. Kształt i powierzchnia pomieszczeń, w których udzielane były świadczenia zdrowotne zwykle umożliwiały prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących ich niezbędne funkcjonalne wyposażenie.

W większości placówek, w których udzielane są świadczenia zdrowotne dorosłym, dzieciom zdrowym i dzieciom chorym są wspólne dla wszystkich grup pacjentów, ale zachowany jest rozdział czasowy przyjęć.

W nadzorowanych obiektach gabinety zabiegowe pełniły często funkcję pokoju pobierania prób do analiz. Zwykle próby pobierano w wyznaczone dni tygodnia.

Gabinety badań ginekologicznych oraz urologicznych działające w nadzorowanych obiektach miały bezpośrednie połączenie z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym wyposażonym w bidet.

Ocena procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji: wyrobów medycznych,, wyposażenia wyrobów medycznych, systemów i zestawów zabiegowych.

We wszystkich gabinetach lekarskich oraz gabinetach diagnostyczno-zabiegowych zapewniona była możliwość mycia i dezynfekcji rąk personelu. Stanowiska do mycia rąk w gabinetach wyposażono w umywalkę z ciepłą i zimną wodą, dozowniki z mydłem płynnym, środkiem dezynfekcyjnym (z wkładami wymiennymi), oraz zasobniki z ręcznikami jednorazowego użytku. Dozowniki ze środkami do dezynfekcji rąk montowano również w holach przed wejściem do wszystkich podmiotów leczniczych.

W większości gabinetów diagnostyczno-zabiegowych umywalki z bateriami ciepłej i zimnej wody uruchamiane były bez kontaktu z dłonią (systemy uruchamiane na fotokomórkę lub łokciowe). W protokołach pokontrolnych, w obiektach, gdzie baterie umywalkowe oraz dozowniki na mydło i środek dezynfekcyjny uruchamiano poprzez kontakt z dłonią, polecono ze względów epidemiologicznych, wprowadzać inne rozwiązania umożliwiające korzystanie z nich.

W podmiotach leczniczych nadzorowanych przez PSSE w Zwoleniu procedury higieniczne wykonywane były przez personel zakładu – sprzątaczki, asystentki stomatologiczne lub samych właścicieli w przypadku praktyk indywidualnych.

Z przeprowadzonych kontroli wynika, że:

- W każdym podmiocie opracowane zostały procedury higieniczne uwzględniające zagadnienia sprzątania i utrzymania czystości.
- Metody sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń dostosowane były do obszarów i stref czystości. Zgodnie z opracowanymi w placówkach procedurami w odniesieniu do powierzchni nie mających bezpośredniego kontaktu z pacjentem (ścian, podłóg, okien) – stosowano w pierwszej kolejności preparaty myjące, zaś w strefie dotykowej w zależności od stopnia skażenia prowadzono dezynfekcję niskiego (preparat bakterio-, grzybo– i wirusobójczy (w stosunku do wirusów osłonkowych)) lub średniego stopnia z zastosowaniem preparatu z aktywnością bakterio-, grzybo-, wiruso- (wirusy osłonkowe i bezosłonkowe) i prątkobójczą.
- Do sprzątania wykorzystywano profesjonalne wózki dwuwiadrowe i nakładkowe mopy płaskie. Sprzęt przeznaczony do sprzątania przechowywano w wydzielonych, zamykanych pomieszczeniach lub miejscach (zamykanych szafach). Ilość sprzętu i środków wykorzystywanego do sprzątania pokrywała potrzeby zakładów.
- Bieliznę szpitalną, odzież ochronną personelu oraz mopy i ścierki po użyciu oddawano do pralni – usługa w trybie outsourcingu lub prano na miejscu w pralkach automatycznych w wydzielonych pomieszczeniach (w trzech placówkach – SP ZOZ Gminy Tczów, SP ZOZ

Gminy Policzna oraz Centrum Medyczne MEDICA). W obiektach, w których nie zapewniono prania mopów nakładkowych i ściereczek wykorzystywanych do sprzątania polecano wprowadzić mopy i ściereczki jednorazowe lub skorzystać z usług w ramach outsourcingu.

- Prawidłowość przeprowadzania procedur sprzątania podlegała wyłącznie subiektywnej ocenie bezpośrednich przełożonych. Do kontroli ich skuteczności nie stosowano żadnych metod specjalistycznych.

W 2023 roku tylko nieliczne podmioty lecznicze (dot. głównie gabinetów stomatologicznych) w procesach mycia i dezynfekcji wykorzystywało metody mycia maszynowego. Zwiększyła się liczba gabinetów prowadzących kontrolę procesów mycia i dezynfekcji narzędzi z częstotliwością raz w tygodniu przy użyciu testu pozostałości białkowych. Przeprowadzoną kontrolę dokumentowano zapisami. W podmiotach leczniczych, które nie prowadziły oceny skuteczności procesów dezynfekcji wydawano doraźne zalecenia, odnotowując je w protokołach pokontrolnych. Ze względów epidemiologicznych zalecano również, aby w przypadku zastosowania metody mycia manualnego kontrolować każdy proces.

Preparaty dezynfekcyjne stosowano zgodnie z ich przeznaczeniem określonym w zaleceniach producenta i kartach charakterystyki. Środki biobójcze posiadały właściwą dokumentację dopuszczającą je do obrotu i użytku oraz karty charakterystyki. Przechowywano je w oryginalnych opakowaniach w miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób nieupoważnionych. Terminy ważności preparatów były aktualne. Roztwory robocze przygotowywano w wyznaczonych miejscach - zwykle w pomieszczeniach porządkowych.

W nadzorowanych placówkach procesy sterylizacji prowadzone były na bazie sterylizatorni gabinetowych gdzie stosowano dwa warianty. Były to albo oddzielne pomieszczenia (punkty sterylizacyjne), albo wydzielona do tego celu dodatkowa część gabinetu, w ustawieniu szeregowym stanowiąca ciąg technologiczny.

W większości podmiotów wykonujących sterylizację we własnym zakresie, zwalnianie wyrobów sterylizowanych do użycia następowało zawsze po zastosowaniu co najmniej dwóch metod badania skuteczności sterylizacji. Zwykle ocenie poddawano zapis parametrów krytycznych określonych dla danego procesu sterylizacji (automatyczna rejestracja) oraz wskaźniki chemiczne AC STERYKING 5 lub 6 typu. Rzadziej stosowano wskaźniki chemiczne typu 4 (STEAM INDICATOR STRIP, TWINDICATOR, OK - PROPER). Wskaźniki umieszczano w każdym z pakietów poddawanych sterylizacji lub w PCD (Przyrządzie Testowym Procesu Sterylizacji).

Wszystkie urządzenia wykorzystywane w procesach sterylizacji objęte były stałą kontrolą zgodnie z zalecaniami producenta. Kontrola ta obejmowała min. okresową ocenę sprawności wykonywaną przez uprawnione firmy dozoru technicznego, nie rzadziej niż raz w roku, co było potwierdzone wydaniem stosownych certyfikatów lub naniesieniem zapisów w paszportach technicznych urządzeń.

Nie wszystkie podmioty wykonujące sterylizację, przeprowadzały testy Bowie Dicka – w każdym dniu przed sterylizacją narzędzi. W związku z powyższym nanoszono stosowne zalecenia w protokołach pokontrolnych.

W większości podmiotów wykonujących sterylizację kontrola biologiczna procesów, przeprowadzona była raz w miesiącu przy użyciu wskaźników biologicznych typu SPORAL A. Badania testów biologicznych dla potrzeb placówek wykonywały w oparciu o podpisane umowy: Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej SP ZZOZ w Zwoleniu, Laboratorium PSSE w Radomiu, Laboratorium PSSE w Puławach oraz Laboratorium Szpitala Specjalistycznego w Radomiu. W 2023 roku zwiększyła się liczba gabinetów stomatologicznych prowadzących kontrolę biologiczną raz w tygodniu dzięki doposażaniu gabinetów w inkubatory do odczytu wskaźników biologicznych. W podmiotach wykonujących procesy sterylizacji wyrobów medycznych, w których częstotliwość kontroli biologicznej była niezgodna z *Wytycznymi z 2017 r. (nowelizacja w 2022 roku)*, wydawano stosowne zalecenia co do częstotliwości kontroli biologicznej (kontrolowany winien być każdy cykl), dokumentując je wpisem w protokołach z kontroli.

Pakiety poddawane sterylizacji znakowano najczęściej dwoma zmiennymi: datą sterylizacji oraz datą ich ważności po sterylizacji. Zwykle do znakowania używane były metkownice z taśmą dwustronnie przylepną, ale odnotowano też przypadki, gdzie nadal czynności te wykonywano przy użyciu wyposażenia niespecjalistycznego np. długopis, stempel. W przypadku nieprawidłowości wydawano zalecenia.

Dokumentacja z procesów sterylizacji prowadzona była w sposób czytelny zgodnie z przyjętymi procedurami i archiwizowana w myśl obowiązujących przepisów.

Nie stwierdzono, aby wykonywano resterylizację lub reprocesowanie wyrobów medycznych. Wyrób jednorazowego użytku wykorzystywano tylko jeden raz lub po utracie terminu ważności poddawano utylizacji zgodnie z przepisami.

Postępowanie z odpadami medycznym.

We wszystkich podmiotach leczniczych podlegających nadzorowi PSSE w Zwoleniu gospodarkę odpadami medycznymi prowadzono w oparciu o opracowane i wdrożone procedury, w których określono rodzaj wytwarzanych odpadów i sposób postępowania przy ich usuwaniu. Odpady niebezpieczne gromadzono w firmowych pojemnikach dostarczonych przez firmy odbierające i utylizujące odpady poddając je segregacji w miejscu ich wytwarzania. Oznakowania pojemników były zgodne z obowiązującymi przepisami (§ 6 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. *w sprawie sposobu postępowania odpadami medycznymi* (Dz.U. z 2017 r. poz. 1975). Pojemniki wymieniano codziennie lub nie rzadziej niż co 72 godziny, a następnie transportowano do wyznaczonych miejsc przechowywania (urządzenia chłodnicze – lodówki, kontenery zewnętrzne wyposażone w urządzenia do klimatyzacji) do chwili odbioru przez firmy utylizujące. Z placówek funkcjonujących na terenie powiatu zwoleńskiego odpady medyczne odbierały dwie firmy: „UTYLIMED" z Lublina, oraz EMKA z Żyrardowa. We wszystkich placówkach przedkładano w czasie kontroli dokumentację potwierdzającą odbiór odpadów niebezpiecznych. Pomieszczenia i/lub miejsca przeznaczone do wstępnego magazynowania odpadów do chwili odbioru przez firmy specjalistyczne spełniały wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1975).

Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych.

1. Na terenie powiatu zwoleńskiego szczepienia ochronne realizowane były w 8 podmiotach leczniczych, w których działa 10 gabinetów szczepień.

W 2023 roku w podmiotach tych przeprowadzono 12 kontroli, podczas których analizie i ocenie poddawano m.in.:

a) działania mające na celu poprawę stanu zaszczepienia wszystkich osób zobowiązanych do poddawania się szczepieniom ochronnym zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. *„w sprawie obowiązujących szczepień ochronnych"* (Dz. U. 2023 r. poz. 2077),

b) sposób transportowania preparatów szczepionkowych ich przechowywanie i dokumentowanie tych czynności,

c) sposób informowania pacjentów o zbliżającym się terminie szczepień, w tym sposób powiadamiania rodziców o zaległym szczepieniu,

d) częstotliwość wysyłania powiadomień, w tym sposób ich dokumentowania,

e) przyczyny nierealizowania szczepień ochronnych przeciwko polio w terminie,

f) prowadzone działania informacyjno-edukacyjne dotyczące szczepień ochronnych kierowane do rodziców/opiekunów prawnych.

W podmiotach informacja o zbliżającym się terminie szczepień kalendarzowych przekazywana była podczas pierwszej wizyty patronażowej, a następnie w trakcie kolejnych wizyt szczepiennych u małych dzieci z wpisem do książeczki szczepień. W przypadku zaległych szczepień rodzice/opiekunowie prawni powiadamiani byli w trakcie wielokrotnie przeprowadzanych rozmów telefonicznych (adnotacja w karcie szczepień). Jeśli nadal nie dopełniony został obowiązek zaszczepienia dziecka, wysyłano wezwania do szczepienia za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Z przedłożonej dokumentacji medycznej wynika, że informacja o zaległych szczepieniach przekazywana jest również przez lekarzy pediatrów podczas wizyt z dziećmi w podmiotach leczniczych z innego powodu. Opóźnienia w realizacji szczepień wywołane innymi przyczynami np. infekcjami, uzupełniane były w najbliższym dogodnym momencie po ustąpieniu przeciwwskazań.

Postępowanie z osobami uchylającymi się od szczepień przez PPIS w Zwoleniu:

W 2023 r. do osób uchylających się od szczepień wystosowano 98 wezwań polecających zgłosić się do lekarza POZ celem uzupełnienia zaległych szczepień. Przeprowadzono 14 rozmów telefonicznych lub osobistych z rodzicami niezaszczepionych dzieci. W wyniku wysłanych wezwań część rodziców zgłosiła się z dziećmi do lekarza POZ celem kwalifikacji do szczepienia i dzieci zostały zaszczepione. W 8 przypadkach z uwagi, iż dzieci zapisane do lekarza POZ zamieszkują poza terenem działalności, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (PPIS) w Zwoleniu, działając na podstawie art. 2 , art. 5 pkt 3 i 4, art.12 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416), przekazano dane osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych, z prośbą

o podjęcie stosownych działań, zgodnie z kompetencjami. Pisma zostały wystosowane m.in. do PPIS w Lipsku, Kołobrzegu oraz PPIS w Radomiu.

WNIOSKI:

1. Prognozując przyszłą sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych, należy wziąć pod uwagę wiele czynników, w tym powoli zmniejszający się z roku na rok odsetek dzieci, które przyjęły wszystkie szczepienia według obowiązującego ich kalendarza. Problem ten jest dużym wyzwaniem dla instytucji odpowiedzialnych za zdrowia publiczne, również w przedmiocie edukacji społeczeństwa co do zasadności rozpoczynania i kontynuowania szczepień.
2. Wprowadzenie i wykonywanie w gabinetach POZ testów do różnicowania występujących w sezonie infekcyjnym chorób wirusowych układu oddechowego (grypy, Covid-19 oraz zakażeń RSV) bezspornie wpłynie na zmniejszenie bezzasadnego stosowania antybiotykoterapii, a co za tym idzie również pozwoli zmniejszać ryzyko narastania groźnego zjawiska antybiotykoodporności, tym bardziej, że podczas pandemii antybiotyki często stosowano w nadmiarze i niepotrzebnie.
3. Prognozując przyszłą sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych, należy wziąć pod uwagę wiele czynników, w tym również deficyty immunologiczne, spowodowane przez COVID-19.

II. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia.

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zwoleniu sprawuje nadzór nad warunkami produkcji, przechowywania, sprzedaży i transportu środków spożywczych, ocenia sposób żywienia w zakładach żywienia zbiorowego (w tym stołówkach szkolnych, przedszkolnych), zajmuje się jakością materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W powiecie zwoleńskim w 2023 roku nadzorowano 3016 obiektów żywnościowo – żywieniowych. W tej grupie obiektów znajdują się również producenci produkcji pierwotnej (zwłaszcza w zakresie uprawy zbóż na cele paszowe i konsumenckie), rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni, producenci żywności w warunkach domowych.

Kierując się analizą ryzyka skontrolowano 194 zakłady, przeprowadzając 242 kontrole sanitarne w tym:

- 12 rekontroli,
- 23 kontrole interwencyjne (tym 4 kontrole interwencyjne konsumenckie),
- 45 kontroli tematycznych,
- 161 kontroli kompleksowych.

Kontrole przeprowadzano w celu sprawdzenia, czy stan sanitarny objętych nadzorem zakładów jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawnymi. Nie wszystkie obiekty spełniały wymogi unijne i krajowe. Stan sanitarno-higieniczny obiektów jest bardzo zróżnicowany, od obiektów

nowoczesnych, po obiekty stare oraz od małych (sklepy wiejskie) po duże (11 typu supermarkety). Do supermarketów należą:
1 – Biedronka, 1 – NETTO, 2 – Lewiatan, 5 – DINO, 1 – Delikatesy Centrum, 1 – Stokrotka.

W skontrolowanych zakładach najczęstszymi przyczynami wszczęcia postępowania administracyjnego było stwierdzenie nieprawidłowości takich jak:

- brudne ściany i sufity we wszystkich pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych zakładu,
- ubytki posadzki w hali produkcyjnej,
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu,
- brudne ściany i sufity w pomieszczeniach piekarni, ubytki glazury, szczeliny i pęknięcia w pobliżu pieca,
- zniszczone drzwi wewnętrzne w pomieszczeniach piekarni,
- nieprawidłowe oświetlenie w magazynie ekspedycyjnym i łazience personelu,
- w pomieszczeniu socjalnym personelu przechowywane nie użyteczne przedmioty (stare, zepsute urządzenia chłodnicze, półki, krzesło obrotowe),
- wokół zakładu składowane ogromne ilości gruzu i złomu – po wymianie pieców piekarniczych,
- uszkodzony parapet w pomieszczeniu ekspedycyjnym,
- nie zachowanie zasad dobrej praktyki rolniczej podczas przechowywania zboża,
- uszkodzona jedna z podwójnych szyb w oknie przy drzwiach wejściowych zewnętrznych prowadzących do sali sprzedaży,
- brak bieżącej wody przy umywalce w WC dla personelu sklepu,
- ubytki kasetonów i zacieki na suficie w magazynie, sali sprzedaży, pokoju socjalnym,
- brak bieżącej gorącej wody dla potrzeb sklepu,
- ubytki kasetonów i zacieki na suficie w magazynie, sali sprzedaży, pokoju socjalnym,
- zniszczone, pordzewiałe regały sklepowe w sali sprzedaży,
- brak osłony w ladzie chłodniczej,
- wyroby ciastkarskie przechowywane na papierze na ażurowych półkach oraz koszach transportowych,
- sprzedaż środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i upływie terminu przydatności do spożycia,
- personel sklepu obsługuje bez odzieży ochronnej,
- brak systematycznych zapisów GHP,
- w pomieszczeniach zakładu (kuchnia, zmywalnia, obieralnia, magazyny) na ścianach odpryski farby,
- zniszczone powierzchnie zewnętrzne i wewnętrzne sprzętu kuchennego (patelni, garnków, szatkownicy),
- brudny, obtłuszczony ruszt kuchni gazowej,
- brudny, zagrzybiały bemar służący do podgrzewania dań,
- brak segregacji w szufladach szafek kuchennych (przechowywane są w nich zbędne, nieużyteczne przedmioty.

W celu doprowadzenia obiektów do wymaganego stanu wydano 10 decyzji administracyjnych za naruszenie stanu sanitarno-higienicznego w zakładach żywieniowych, na właścicieli lub osoby odpowiedzialne nałożono 6 mandatów karnych na sumę 2350 zł.

W roku sprawozdawczym 2023 nie przeprowadzano wspólnych kontroli z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa u przedsiębiorców zajmującym się produkcją pierwotną. W ramach współpracy przekazywano informacje dot. przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów obecności pestycydów – chloropiryfos w środkach spożywczych pn. „Koper ogrodowy" i „Ziarno żyta".

Dominujący rodzaj upraw owoców miękkich to: truskawka, malina, porzeczka czarna, porzeczka czerwona, borówka amerykańska, wiśnia. Najczęściej uprawiane warzywa to: ziemniaki, kapusta, ogórki, pomidory, marchew.

Ponadto pracownicy sekcji wraz z przedstawicielami Krajowej Administracji Skarbowej na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego pobrali do badań laboratoryjnych w kierunku obecności pestycydów ziarno zboża pn. „Pszenica techniczna". Próbki zostały wysłane do Instytutu Ogrodnictwa Instytut Badawczy w Skierniewicach. Ziarno to pochodziło z Ukrainy, a przywiezione zostało ze Słowacji. W 1 próbce „Pszenicy technicznej" stwierdzono obecność chloropiryfosu. Postępowanie wyjaśniające prowadzone było przez Krajową Administrację Skarbową.

W ramach urzędowej kontroli żywności producentów produkcji pierwotnej sprawdzano:
- stan sanitarno-higieniczny opakowań służących do zbioru i transportu owoców,
- zastosowanie środków ochrony indywidualne tj. rękawic jednorazowego użytku do zbioru i szypułkowania owoców,
- dostęp do toalet oraz wody i środków myjących do mycia rąk,
- systemy nawadniające uprawy.

W kontrolowanych obszarach nie stwierdzono naruszenia przepisów.

W roku sprawozdawczym na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zwoleniu odnotowano 1 zatrucie pokarmowe. Wystąpiło ono w ognisku domowym po spożyciu Mini Ptysi – ciastka deserowe z ciasta parzonego z nadzieniem budyniowym u 6 osób, w tym 4 dzieci. Ciastka zostały zakupione przez członka rodziny w Sklepie piekarniczo-cukierniczym w Zwoleniu. Z chwilą zgłoszenia w sklepie przeprowadzono kontrolę sanitarną interwencyjną – stan sanitarny zachowany, wyroby gotowe przechowywane w sprawnym urządzeniu chłodniczym, monitoring temperatur prowadzony na bieżąco. W czasie kontroli pobrano do badań laboratoryjnych 5 próbek „Mini Ptysi". Zakres badań laboratoryjnych obejmował: wykrywanie obecności Salmonella spp., oznaczenie liczby Listeria monocytogenes, przypuszczalne Bacillus cereus, Staphylococcus aureus. W wyniku przeprowadzonych badań w 3 z 5 pobranych próbek wykryto Salmonella Enteritidis. Dokumentację sprawy przekazano do PSSE w Otwocku, która była Stacją wiodącą i prowadziła dochodzenie epidemiologiczne w zakładzie produkcyjnym, znajdującym się na podległym terenie.

W celu określenia jakości wyprodukowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pobrano do badań laboratoryjnych 149 próbek środków spożywczych:
- do badań mikrobiologicznych pobierano: zioła i przyprawy, wędliny, produkty mleczarskie,

mięso drobiowe, mięso wołowe, ryby wędzone, zboża i przetwory zbożowe, wody mineralne i źródlane niegazowane, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, owoce suszone, zioła, wyroby garmażeryjne gotowe do spożycia, owoce i warzywa mrożone (malina, brokuł, kalafior), świeże owoce i warzywa (truskawki, pomidory) od producentów pierwotnych;
- do badań na obecność pestycydów pobierano: kaszę jaglaną, ziarno żyta, ziarno pszenicy, świeżą marchew, kalafiora;
- do badań na zawartość mykotoksyn: pieprz czarny mielony, paprykę słodką mieloną, kakao o obniżonej zawartości tłuszczu, sok jabłkowy;

W 2 próbkach stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów obecności pestycydów – chloropiryfosu.

Ważnym elementem była współpraca producentów z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często jest czynnikiem pomagającym i mobilizującym do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości produkowanych i wprowadzanych do obrotu produktów żywnościowych.

Dzięki wydanym między innymi decyzjom administracyjnym, a także większym wzrostem świadomości przedsiębiorców w roku sprawozdawczym nastąpiła poprawa stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych obiektów. Właściciele niektórych podmiotów gospodarczych sami dostosowywali swoje zakłady do obowiązujących przepisów poprzez przeprowadzanie modernizacji i remontów oraz zasad GHP, GMP i systemu HACCP.

W związku z tym, że wiele Kół Gospodyń Wiejskich z terenu powiatu zwoleńskiego było zainteresowanych uzyskaniem wpisu do rejestru zakładów prowadzonego przez organy PIS, aby móc bezpiecznie produkować żywność zarówno w siedzibach KGW, jak i w warunkach domowych oraz wystawiać wyprodukowaną żywność na imprezach okolicznościowych, plenerowych itp., przeprowadzono szkolenie dla członków Kół Gospodyń Wiejskich. Zakres szkolenia obejmował następujące tematy:
- wymagania sanitarno-higieniczne podczas produkcji i dystrybucji żywności przez Koła Gospodyń Wiejskich i w kuchniach domowych,
- wybrane choroby przenoszone drogą pokarmową i ich przyczyny.

Ponadto uczestniczono w imprezach plenerowych organizowanych na terenie powiatu zwoleńskiego, a były to:
- Święto Truskawki w Przyłęku,
- Festyn Rodzinny w Tczowie,
- Imieniny Pana Jana w Zwoleniu,
- Dożynki Gminne w Wilczym Ługu,
- Dożynki Powiatowe w Zwoleniu.

W trakcie tych imprez promowano zasady zdrowego żywienia, zainteresowanych informowano o wymogach sanitarno-technicznych dla zakładów żywieniowych oraz obowiązku wpisu gospodarstw rolnych do rejestru zakładów prowadzonego przez organy PIS w zakresie produkcji pierwotnej.

Największe trudności Inspekcja Sanitarna napotykała w związku z brakiem zrozumienia u właścicieli zakładów konieczności opracowania, wdrożenia i przestrzegania dobrej praktyki

higienicznej o dobrej praktyki produkcyjnej (GHP i GMP) w obiektach, co zapewnia bezpieczeństwo zdrowotne produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności.

III. Sekcja Higieny Komunalnej

Sekcja Higieny Komunalnej w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadziła łącznie 124 kontrole sanitarne.

1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej – hotelarskie:

a)inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

Nadzorem sanitarnym w 2023 roku objętych było 6 obiektów tj.:

- 1 Hotel „Vanilla House"
- 5 Zajazdów Agroturystycznych (w tym jeden obiekt z zawieszoną działalnością)

W analizowanym okresie skontrolowano 4 obiekty, przeprowadzono łącznie 4 kontrole sanitarne. Jeden z obiektów nie został skontrolowany ze względu na zawieszoną działalność.

Wszystkie obiekty posiadają magazyny na pościel brudną i czystą, wydzielone szafy, miejsca lub pomieszczenia gospodarcze, przystosowane do przechowywania środków czystości i preparatów dezynfekcyjnych. Pranie brudnej bielizny zlecane jest pralniom zewnętrznym. Obiekty zaopatrzone są w wodę zimną i ciepłą, posiadają uregulowaną gospodarkę wodno-ściekową. Właściciele obiektów posiadają zawarte umowy na wywóz nieczystości stałych i płynnych z firmami świadczącymi tego typu usługi. Teren wokół skontrolowanych obiektów utrzymany był czysto, zapewniona była odpowiednia ilość pojemników na nieczystości stałe, które opróżniane były w miarę potrzeb. W obiektach przestrzegane są zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W widocznych miejscach umieszczone są odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

W dniu 4 kwietnia 2023 r. została przeprowadzona kontrola w Zajeździe „Brzozowy Raj" w Podzagajniku w związku z pisemną interwencją dotyczącą nie wymieniania pościeli w obiekcie noclegowym. W dniu kontroli stan sanitarny obiektu noclegowego nie budził zastrzeżeń, pościel była czysta a materace wymieniano na nowe. Przedstawiono do wglądu fakturę za pranie pościeli oraz odbiór odpadów komunalnych.

W porównaniu do roku 2022 stan sanitarno-techniczny w wyżej wymienionych obiektach nie uległ zmianie i nie budził zastrzeżeń.

2. Stan sanitarny noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, ogrzewalni

W 2023 roku nadzorem sanitarnym objęte zostały 3 schroniska dla osób bezdomnych tj.:

- Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „MAR-KOT", Schronisko Lucimia 12, 26-704 Przyłęk.
- Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „MAR-KOT", Schronisko Pająków 13, 26-704 Przyłęk.
- Schronisko dla Potrzebujących, Florianów 7, 26-720 Policzna

Skontrolowano 2 obiekty w których przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych.
W 2023 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wpłynęła informacja od Stowarzyszenia Pomocy Bliźniemu „MAR-KOT" we Florianowie o zamknięciu placówki.

Stan sanitarno-higienicznego w Schronisku w Pająkowie w 2023 r. nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenia w obiekcie zostały odmalowane. Placówka zapewnia zapas odzieży. Po przyjęciu podopiecznego brudna odzież wkładana jest do worków, z przeznaczeniem na odpady komunalne. Prowadzone są zabiegi fryzjerskie oraz odwszawiania. Na stanie obiektu znajdowała się wystarczająca ilość środków myjących, czyszczących i dezynfekcyjnych oraz dezynsekcyjnych. Przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu i e-papierosów. W widocznych miejscach umieszczone są odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne. O stan sanitarny obiektu dbali mieszkańcy schroniska pod nadzorem kierownictwa - we własnym zakresie sprzątając pokoje, łazienki, wc, korytarze i piorąc bieliznę. Teren wokół obiektu ogrodzony, uporządkowany.

Stan sanitarno-higieniczny jak i techniczny Schroniska w Lucimi nie budził zastrzeżeń.
Na stanie obiektu znajdują się środki czystości, piorące, dezynfekcyjne i dezynsekcyjne. Mieszkańcy posiadają wystarczający zapas pościeli oraz odzieży, którą piorą we własnym zakresie. O stan sanitarny dbali mieszkańcy schroniska pod nadzorem kierownictwa - we własnym zakresie sprzątając pokoje, łazienki, wc i korytarze.
W dniu 26 września 2023 r. wpłynęła interwencja jednego z byłych mieszkańców placówki dotycząca wylewania zlewek i wody z pralki na ziemię, obecności pluskiew w pokojach. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (PSSE) w Zwoleniu w dniu 27 września 2023 r. skontrolowali obiekt. W dniu kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z gospodarką wodno-ściekową. Przeprowadzono kontrolę wszystkich łóżek w placówce. Kontrola wykazała obecność pluskiew w jednym z łóżek, w którym materac był wykonany z materiału, nie miał powierzchni łatwo zmywalnej. Osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanego podmiotu została poinformowana przez pracownika PSSE w Zwoleniu, iż materac należy wymienić na nowy i przeprowadzić skuteczną dezynsekcje. Kierownik placówki oświadczył, iż ma odpowiednią ilość łóżek, aby na czas dezynsekcji przenieść podopiecznych. Zalecono ponowną dezynsekcję w celu eliminacji potencjalnych skupisk pluskiew. Działania podjęto natychmiast. W dniu 29 września wpłynęło do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej pismo z placówki informujące o przeprowadzeniu dezynsekcji w pomieszczeniu, wymianie materaca oraz przeprowadzonej dezynsekcji pozostałych pomieszczeń.

3. Stan sanitarny środków transportu

Samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich

W 2023 roku objęto nadzorem 6 pojazdów, w których przeprowadzono 4 kontrole sanitarne.

Wszystkie skontrolowane pojazdy utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i higienicznym. Posiadały trwałe oznakowanie świadczące o przeznaczeniu pojazdu oraz kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok. Po każdorazowym przewiezieniu zwłok lub szczątków ludzkich przeprowadzano dezynfekcję środka transportu. Do dezynfekcji używano preparatów o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym i grzybobójczym. Skontrolowane pojazdy posiadały wystarczający zapas worków, rękawiczek oraz środków dezynfekcyjnych. Samochody z zewnątrz myte były w myjniach samochodowych.

W porównaniu do 2022 r. stan sanitarny ww. środków transportu nie uległ zmianie.

4. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej – Domy Pomocy Społecznej, cmentarze, zakłady pogrzebowe:

a) Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej (umieszczone w rejestrze wojewody mazowieckiego)

Nadzorem sanitarnym w 2023 r. objęty był jeden obiekt w którym przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną.

- Dom Opieki „Słoneczny Dom" w Gródku.

Placówka posiada uregulowaną gospodarkę wodno-ściekową. Pranie pościeli odbywa się przez firmę posiadającą wymagane zezwolenie. Zapas pościeli wystarczający. Na stanie obiektu znajdowała się wystarczająca ilość środków myjących, czyszczących i dezynfekcyjnych. Przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu i e-papierosów. W widocznych miejscach umieszczone są odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne. Obiekt utrzymany w dobrym stanie sanitarno-porządkowym.

b) Domy Pomocy Społecznej:

Nadzorem sanitarnym w 2023 roku objęty był jeden obiekt.

- Dom Pomocy Słonecznej w Gródku.

Obiekt posiada: „Procedury postępowania z odpadami medycznymi w Domu Pomocy Społecznej w Gródku", „Procedury postępowania z brudną bielizną", „Ogólne procedury DPS". W wyżej wymienionym obiekcie w 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę stanu sanitarnego obiektu. Placówka zaopatrzona w wodę zimną i ciepłą, posiada uregulowaną gospodarkę wodno-

ściekową. Pranie bielizny odbywa się we własnej pralni znajdującej się na terenie obiektu. Teren wokół skontrolowanego obiektu utrzymany czysto. W obiektach przestrzegany jest zakaz palenia papierosów i e-papierosów. Pensjonariusze mają zapewnioną opiekę medyczną.

W porównaniu do 2022 r. stan sanitarny ww. obiektów nie uległ pogorszeniu.

c) Cmentarze w 2023 r.:

- 12 cmentarzy parafialnych. Przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych. Tereny cmentarzy są ogrodzone i uporządkowane, odpady komunalne gromadzone w kontenerach lub w wyznaczonych do tego celu boksach, odbierane przez specjalistyczne firmy. Nie zaobserwowano problemów z gospodarowaniem ww. odpadami.

W porównaniu do roku 2022 stan sanitarny obiektów uległ polepszeniu poprzez dobudowywanie nowych boksów na odpady, budowę bądź renowację ogrodzeń.

d) **Domy przedpogrzebowe w 2023 r.:**

- Domy Przedpogrzebowe. W nadzorze PSSE w Zwoleniu znajdują się 2 domy przedpogrzebowe, w których przeprowadzono 3 kontrole sanitarno-higieniczne (w tym 1 interwencyjna). Stan sanitarny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Zwłoki przechowywane są w sposób prawidłowy. Odpady komunalne jak i medyczne segregowane jak i odbierane w odpowiedni sposób.

W 2023 r. wpłynęła telefoniczna interwencja dotycząca złego stanu sanitarno-higienicznego oraz nieprawidłowego przechowywania zwłok w jednym z domów przedpogrzebowych. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono ww. nieprawidłowości, zaleceń nie wydano.

W stosunku do roku 2022 r. stan sanitarny nie uległ zmianie.

5. Inne obiekty użyteczności publicznej

Do tej grupy obiektów zaliczamy: apteki, stacje paliw, boiska sportowe, dom kultury, kino, muzeum, szalet publiczny, warsztat terapii zajęciowej, biblioteki publiczne, dom ludowy, świetlicę wiejską, Centrum Regionalne przy Nekropolii Jana Kochanowskiego, pralnie wodno-chemiczne, place zabaw z piaskownicami.

W 2023 roku nadzorem objętych było:

a) **10 aptek,** w których przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych. Odpady komunalne gromadzone są w sposób prawidłowy. Przeterminowane leki odbierane przez specjalistyczne firmy, a zapas środków dezynfekcyjnych i środków higieny jest wystarczający. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń i w porównaniu do roku 2022 nie uległ zmianie.

b) **8 stacji paliw**, w 2023 r. przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych (w tym 1 sprawdzająca wykonanie decyzji). W jednym z obiektów stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny (ściany wymagały remontu). Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie uchybień zawartych w decyzji. Stan sanitarny reszty skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

c) **4 boiska sportowe**, w których przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Zgodnie z harmonogramem kontroli 3, a 1 po remoncie obiektu. Wszystkie wymienione kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

d) **2 pralnie wodno- chemiczne,** w których przeprowadzono po 1 kontroli sanitarnej. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń i w stosunku do roku 2022 r. nie uległ zmianie.

e) **szalet publiczny,** który podłączony jest do sieci wodociągu publicznego i kanalizacji miejskiej. Przeprowadzono 1 kontrolę. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Urządzenia sanitarne sprawne, dezynfekowane i wyposażone w odpowiedni zapas środków myjących i dezynfekcyjnych.

f) **12 placów zabaw, 1 teren rekreacyjny** z piaskownicami zlokalizowanych na osiedlach mieszkaniowych. Przeprowadzono 5 kontroli zgodnie z harmonogramem. Kontrole objęły takie zagadnienia jak częstotliwość wymiany piasku, stan techniczny piaskownic oraz zabezpieczenie ich przed dostępem zwierząt. Wszystkie place zabaw zostały wyposażone w regulaminy korzystania z placu zabaw. Przeprowadzone kontrole ww. zagadnień nie wykazały nieprawidłowości. Obiekty utrzymane w dobrym stanie sanitarnym.

W porównaniu z 2022 r. stan sanitarny nie uległa zmianie.

- **Warsztat Terapii Zajęciowej,** w którym przeprowadzono 1 kontrolę. W 2023 r. obiekt poddany remontowi poprzez renowację ścian, pomieszczeń, oraz dobudowę windy dla osób niepełnosprawnych.
- **Dom kultury, kino, biblioteki,** przeprowadzono 3 kontrole, w trzech obiektach. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.
- **Miejsce postoju autobusów,** przeprowadzono 1 kontrolę, która wykazała odpowiedni stan sanitarny obiektu.
- **Lodowisko**, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w związku z akcją „Bezpieczne Ferie". Dzieci mogły bezpiecznie korzystać z obiektu ponieważ stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.
- **Siłownia**, w 2023 r. była przeprowadzona jedna kontrola sanitarna, nie wykazująca nieprawidłowości.
- **Komenda Powiatowa Policji**, Obiekt utrzymany w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Decyzją Komendanta Wojewódzkiego Policji (KWP) z siedzibą w Radomiu nie są użytkowane „Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych". W zastępstwie został utworzony pokój przejściowy. Zatrzymane osoby przetrzymywane są w nim do 6 godzin. Pokój wyposażony jest w stolik z krzesłem oraz łóżko.

6. Zakłady Opieki Zdrowotnej

W szpitalu opracowano i wdrożono procedurę dotyczącą dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego. Postępowanie z bielizną szpitalną prowadzone w sposób prawidłowy. Ciała osób zmarłych w szpitalu przechowywane i odbierane zgodnie z procedurami. Odpady komunalne i medyczne odbierane przez wyspecjalizowane firmy. Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

7. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej – zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i inne zakłady w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług kosmetycznych, fryzjerskich, odnowy.

W 2023 roku nadzorem sanitarnym objęto 48 zakładów, w tym 25 zakładów fryzjerskich, 17 gabinetów kosmetycznych, 5 zakładów w których świadczone jest więcej usług np. zakłady fryzjersko-kosmetyczne, 1 obiekt odnowy biologicznej. Skontrolowano 44 obiekty, w których przeprowadzono 44 kontrole sanitarne.

W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono, że w tego typu obiektach z roku na rok stan sanitarno-techniczny ulega poprawie. Właściciele zakładów dbają o poprawę warunków sanitarnych. Nadzorowane zakłady posiadają wydzielone sanitariaty dla klientów. Obiekty wielostanowiskowe posiadają zaplecze socjalne dla zatrudnionego personelu (wc, pomieszczenie socjalne, szafy na odzież ochronną i osobistą). Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie zasad dezynfekcji, sterylizacji narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku oraz na to czy zakłady te mają podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych oraz odpadów komunalnych. *Wszystkie ze skontrolowanych zakładów* kosmetycznych posiadały własne autoklawy.

Przeprowadzono również dwie kontrole interwencyjne. Pierwsza dotyczyła nielegalnie działającego gabinetu tatuażu. Kontrola ww. gabinetu wykazała, iż obiekt nie spełnia wymogów higieniczno - sanitarnych, nie stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przez osoby inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych, procedur przeciw szerzeniu się chorobom zakaźnym. Ze względu na zagrożenie życia i zdrowia, PPIS w Zwoleniu wydał decyzję z rygorem natychmiastowego zaprzestania wykonywania usług.

Druga interwencja dotyczyła nielegalnego wykonywania usług manicure. Kontrola ww. obiektu wykazała, iż nie spełnia on wymogów higieniczno-sanitarnych. Osoba wykonująca usługę maniciure nie stosowała procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przez osoby inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych. Ze względu na zagrożenie życia i zdrowia została wydana decyzja z rygorem natychmiastowego zaprzestania usług.

8. Kąpielisko

W 2023 r. nadzorem sanitarnym objęto 1 kąpielisko (Nad Zalewem w Zwoleniu), w którym zostały przeprowadzone 3 kontrole sanitarne (jedna w związku z podejrzeniem substancji ropopochodnej na terenie wód niedaleko kąpieliska). Obiekt funkcjonował od 1 lipca do 31 sierpnia. Teren wokół obiektu utrzymany w czystości, zaopatrzony w toalety, kosze na śmieci, środki do dezynfekcji rąk oraz informacje dla kapiących o zasadach panujących na kąpielisku. Piasek na plaży wymieniony na nowy. Ww. interwencja nie wykazała substancji ropopochodnych na terenie kąpieliska Stan sanitarny w stosunku do roku 2022 r. nie uległ zmianie.

9. Wodociągi

W 2023 r. przeprowadzono 11 kontroli urządzeń wodnych. Każdy ze skontrolowanych obiektów posiadał aktualne pozwolenie wodno–prawne. Obiekty mieszczą się na placach oznakowanych, ogrodzonych, z wyznaczonymi strefami ochrony bezpośredniej. W większości przypadków ujęcia wody zabezpieczone metalowymi pokrywami zamykanymi na kłódkę. Zbiorniki na wodę poddawane są okresowej dezynfekcji. Na terenie obiektów obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e-papierosów. Informacja pisemna i graficzna o zakazie palenia umieszczona w widocznym miejscu. Apteczka pierwszej pomocy zapewniona. W dniu kontroli bieżący stan sanitarny ww. obiektów nie budził zastrzeżeń.

10. Nadzór nad jakością wody

W ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego poddano kontroli laboratoryjnej:
- 129 prób wody do spożycia,

Na obecność *Legionelli*
- 3 próby w Hotelu Vanilla House,
- 10 prób w SPZZOZ w Zwoleniu,
- 3 próby w Domu Opieki w Gródku,
- 6 prób w Domu Pomocy Społecznej w Gródku,
- 3 próby w Internacie ZSRT, ul. Kościuszki 39.

W 2023 r. w wodociągu w:
- Ostrownicy, obowiązywał:
  - ✓ brak przydatności wody do spożycia ze względu na przekroczenia parametrów: mętność, bakterie grupy coli oraz enterokoki,
  - ✓ warunkowa przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22^0C oraz manganu
- Policznie, obowiązywała warunkowa przydatność wody do spożycia przez ludzi ze względu na przekroczenie bakterii grupy coli,
- Kazanowie, obowiązywała warunkowa przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenie: bakterii grupy coli,
- Wólce Gonciarskiej obowiązywała warunkowa przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenie bakterii grupy coli,
- Czarnolesie, obowiązywała warunkowa przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22^0C,
- Lipinach, obowiązywała warunkowa przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenie bakterii grupy coli.

Przekroczenia parametrów zostały wyeliminowane dzięki podjętym przez właścicieli wodociągów działaniom naprawczym.

Źródłem zaopatrzenia ludności w wodę na terenie powiatu zwoleńskiego są zasoby wód podziemnych. Po analizie przekazanych wyników badań jakości wody oraz elementów ryzyka zdrowotnego dla konsumentów, związanego z jej spożyciem, na podstawie wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zwoleniu, nie stwierdza istotnych zagrożeń dla zdrowia mieszkańców powiatu korzystających z wody dostarczanej przez przedsiębiorstwo wodociągowe oraz zarządców gmin. Jakość wody utrzymywana jest na dobrym poziomie co pozwala ocenić ją jako bezpieczną dla zdrowia konsumentów.

11. Nadzór nad jakością wody w kąpielisku

W 2023 r. zostały pobrane do badania 4 próbki wody z kąpieliska (1 w ramach nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej, 3 w ramach kontroli wewnętrznej organizatora kąpieliska). Ocena wizualna jak i mikrobiologiczna w ww. próbkach była bardzo dobra. Na podstawie 16 próbek obejmujących 4 sezony kąpielowe (lata 2020 - 2023) została dokonana klasyfikacja jakości wody w kąpielisku – jakość doskonała. W stosunku do 2022 r. stan sanitarny stacji uzdatniania wody nie uległ zmianie.

Wnioski:

Na terenie Powiatu Zwoleńskiego nie ma zagrożenia dla zdrowia ludzkiego ze strony wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dostarczonej z wodociągów publicznych oraz z przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjnego. Próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej pobierane są zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym (PPIS). Bieżący monitoring jakości wody prowadzony jest przez PPIS w Zwoleniu. W przypadku braku przydatności wody do spożycia zarządca wodociągu jest każdorazowo zobowiązany do informowania mieszkańców o zaistniałej sytuacji i zapewnienia mieszkańcom dodatkowego źródła wody w postaci wody butelkowanej. Pod koniec roku 2023 w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zwoleniu zorganizowano szkolenie pt. „Postępowanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowej jakości wody do spożycia przez ludzi". Celem szkolenia było poszerzenie wiedzy z ww. tematu oraz uświadomienie jak ważna jest prawidłowa jakość wody przeznaczonej do spożycia. Na szkolenie zaproszono konserwatorów oraz zarządców wodociągów.

W porównaniu do roku ubiegłego stan sanitarno-higieniczny jak i techniczny obiektów użyteczności publicznej, będących pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej (SHK) w zdecydowanej większości uległ poprawie. Zwiększanie świadomości właścicieli jak i pracowników przekłada się na przestrzeganie zasad higieny jak również wygląd wizualny kontrolowanych obiektów. Poziom świadczonych usług jest na coraz wyższym poziomie. Nowo powstające zakłady wyposażane są w coraz nowszy sprzęt. W porównaniu do roku 2022, trudności sprawiała

tematyka dotycząca dezynfekcji i sterylizacji. Celem zwiększenia świadomości właścicieli obiektów fryzjerskich, kosmetycznych czy też fryzjersko-kosmetycznych zorganizowano szkolenie w Domu Kultury w Zwoleniu. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzili szkolenie dla właścicieli tego typu obiektów oraz ich pracowników. Tematem szkolenia były „Procedury dotyczące procesów dekontaminacji, w tym sterylizacji w gabinetach branży beauty".

W kontrolowanych obiektach będących pod nadzorem SHK, przeprowadzane są kontrole sanitarne, sprawdzane m.in. procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, instrukcje dezynfekcji oraz dokumentacja dotycząca zawartych umów na odbiór nieczystości, a w przypadku kosmetyczek umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych Wszystkie podejmowane działania mają na celu poprawić stan sanitarny istniejących objętych na terenie powiatu oraz zwiększyć świadomość pracujących tam osób.

Istotnym aspektem jest fakt, iż kontrole sanitarne wszystkich obiektów będących pod nadzorem SHK, przeprowadza się po uprzednim zawiadomieniu o zamiarze wszczęcia kontroli. Pracownicy SHK opierają się na obowiązku wynikającym z ustawy o Prawie Przedsiębiorców. W związku z powyższym, trudno stwierdzić czy, we wszystkich zakładach świadczących usługi, zaopatrzenie w środki myjące i dezynfekcyjne oraz bieżąca czystość i porządek są zapewnione jak podczas zapowiedzianej kontroli sanitarnej.

Na rok 2024 pracownicy SHK zaplanowali przeprowadzanie działań edukacyjne dla właścicieli wszystkich obiektów oraz ich pracowników, aby jeszcze bardziej zwiększać świadomość usługodawców, a co za tym idzie korzyści płynących dla klientów.

IV. Sekcja Higieny Pracy

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy zarejestrowano 192 zakłady pracy. W 2023 roku nadzorem sanitarnym objęto 96 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 2087 pracowników. Przeprowadzono 125 kontroli z nadzoru nad warunkami pracy oraz 3 kontrole ze środków zastępczych. Struktura zakładów uwzględniająca wielkość zatrudnienia od lat utrzymuje się na tym samym poziomie i przedstawia się następująco:
- liczba zakładów zatrudniających do 9 pracowników – 43,
- liczba zakładów zatrudniających od 10 do 49 pracowników – 41,
- liczba zakładów zatrudniających od 50 do 249 pracowników – 12.

Wydano 5 decyzji nakazowych. Najczęściej powtarzające się uchybienia dotyczyły: poprawy warunków pracy, braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń higieniczno–sanitarnych dla pracowników.

Na podstawie przeprowadzonych przez pracodawców badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy stwierdzono przekroczenia NDN/NDS w 5 zakładach. Liczba pracowników zatrudnionych w zakładach w warunkach przekroczenia hałasu wynosiła 101 osób, w warunkach przekroczenia pyłu 3 osoby. Są to zakłady z branży

stolarskiej, produkcji kostki brukowej oraz odlewnictwa żeliwa. W zakładach nadal istnieje problem obniżenia natężenia hałasu, co podyktowane jest rodzajem technologii oraz parkiem maszynowym. W celu zmniejszenia narażenia zawodowego na hałas oraz pył, pracodawcy podjęli następujące działania:

– oceniono ryzyko zawodowe związane z narażeniem pracowników na hałas oraz pył,
– sporządzono programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas oraz pył,
– udostępniono pracownikom środki ochrony indywidualnej słuchu oraz układu oddechowego chroniące przed wdychaniem pyłów.

Pracodawcy w zakładach z przekroczeniami natężenia hałasu zastosowali metody techniczne tj. stosowaniu obudów dźwiękoszczelnych na maszynach, tłumików akustycznych, ekranów dźwiękochłonnych, kabin dźwiękoszczelnych ograniczających emisję źródła hałasu.

Dla ochrony przed pyłem wdrożono różne środki, których zadaniem jest ograniczenie lub likwidacja emisji pyłu na stanowiskach pracy tj. zmiana procesu technologicznego pod kątem zmniejszenia emisji pyłu na stanowiskach pracy, automatyzacja procesu produkcyjnego, korzystanie z urządzeń odpylających, pozbawienie lotności pyłu przy pomocy wody i innych środków, stosowanie urządzeń wentylacyjnych.

Przeprowadzono 5 postępowań w sprawie chorób zawodowych u pracowników i byłych pracowników zakładów pracy z terenu powiatu zwoleńskiego. Postępowania dotyczyły: przewlekłych chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym, pylicy płuc, chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw: kleszczowego zapalenie opon i mózgu. Wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Sekcja Higieny Pracy prowadziła nadzór nad czynnikami rakotwórczymi. Skontrolowano 6 zakładów pracy, w których narażonych jest 115 pracowników, w tym 43 kobiety i 72 mężczyzn.

Prowadzono nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi. Skontrolowano 13 dystrybutorów substancji chemicznych i mieszanin, 1 wytwórcę mieszanin chemicznych, 8 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W roku 2023 Sekcja Higieny Pracy prowadziła również nadzór nad czynnikami biologicznymi. Skontrolowano 26 zakładów, gdzie przeprowadzono 28 kontroli.

Pracownicy sekcji higieny pracy dla właścicieli oraz pracowników zakładów z branży beauty działających na terenie powiatu zwoleńskiego przeprowadzili szkolenie nt. „Czynniki szkodliwe występujące na stanowiskach pracy w zakładach fryzjerskich i kosmetycznych".

W ramach akcji „Bezpieczne wakacje " oraz „Bezpieczne ferie" 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zwoleniu współpracował z Policją oraz podmiotami leczniczymi. Prowadzono wymianę informacji dotyczącą wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Nie odnotowano podejrzeń zatruć środkami zastępczymi i nie prowadzono postępowań administracyjnych ww. zakresie. W celu uświadomienia dzieciom i młodzieży jak używki tj. alkohol, narkotyki i substancje psychoaktywne upośledzają zmysły człowieka, przetestowano na Powiatowym

Turnieju Piłki Nożnej profilaktycznie „gadżety" - alkogogle i narkogogle oraz przekazano materiały edukacyjne na ten temat. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej w Zwoleniu promowali działania z zakresu profilaktyki uzależnień podczas różnych imprez lokalnych (festyny rodzinne, dożynki). Nasze stoiska cieszyły się dużym zainteresowaniem. Ponadto pracownicy odwiedzili wraz z Policją Świetlicę Profilaktyczno-Wychowawczą w Zwoleniu uświadamiając dzieci i młodzież jakie konsekwencje niesie za sobą zażywanie środków zastępczych. Rozdano młodzieży ulotki informacyjne „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!" .

Wnioski:

Sekcja Higieny Pracy realizowała w 2023 r. działania profilaktyczne, administracyjne i kontrolne, których celem była poprawa warunków pracy oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.

Realizacja zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie kompetencji Sekcji Higieny Pracy stopniowo przyczynia się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, a także wzrostu świadomości pracodawców. W ramach poszerzenia wiedzy o czynnikach rakotwórczych w środowisku pracy w roku 2024 zaplanowano przeprowadzenie szkolenia dotyczącego obowiązków pracodawców wobec pracowników w zakładach stolarskich.

V. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży

Informacje ogólne

PPIS w Zwoleniu realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez przeprowadzanie kontroli pod kątem przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne. Wymagania te dotyczą m.in.: higieny pomieszczeń, wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, w miejscach zimowego i letniego wypoczynku czy higieny procesów nauczania.

Działania kontrolne prowadzane w 2023 r. przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży w placówkach nauczania i wychowania uwzględniały również edukację zdrowotną o charakterze profilaktycznym. Dotyczyły głównie:

- dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii;
- ciężaru tornistrów/plecaków szkolnych uczniów szkół podstawowych;
-organizacji miejsc na pozostawienie w szkole podręczników i przyborów szkolnych.

W 2023 r. w na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zwoleniu objętych nadzorem były łącznie **34 placówki** zlokalizowane w 38 obiektach. Kontroli poddano również 2 turnusy wypoczynku w szkołach podstawowych: 1 turnus wypoczynku letniego oraz 1 turnus wypoczynku zimowego, obydwa w gminie Tczów.

Na terenie powiatu znajdują się:

- 2 żłobki (Niepubliczny w Zwoleniu oraz Gminny w Tczowie),

- 2 Kluby Malucha (w Mszadli Starej i w Łaguszowie),
- 4 przedszkola (2 publiczne: w Zwoleniu i Tczowie i 2 niepubliczne w Zwoleniu),
- 14 samodzielnych publicznych szkół podstawowych,
- 4 zespoły szkół (w Czarnolesie, Kazanowie i Policznie oraz Zespół Szkół Rolniczo-Technicznych w Zwoleniu),
- 1 internat przy Zespół Szkół Rolniczo-Technicznych w Zwoleniu,
- 1 liceum ogólnokształcące,
- 6 placówek wychowania pozaszkolnego: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, dom kultury, 2 świetlice profilaktyczno-wychowawcze oraz 2 szkoły językowe.

W nadzorowanych 38 obiektach przeprowadzono łącznie **66** kontroli sanitarnych.

Warunki sanitarno-higieniczne nadzorowanych obiektów

W trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych zwracano uwagę na warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w placówkach. Wszystkie skontrolowane budynki znajdują się we właściwym stanie sanitarnym i technicznym. Od 2020 r. wszystkie placówki podłączone są do sieci wodociągowej, brak własnych ujęć wody. Na 34 placówek 11 placówek nie posiada podłączenia do kanalizacji sieciowej (10 posiada szamba, a 1 szkoła posiada ekologiczną oczyszczalnię ścieków – PSP w Baryczy). W roku 2023 r. w wyniku kontroli nie wydano decyzji dotyczących złego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń.

W zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów 100% placówek zapewnia bieżącą wodę (zimną i ciepłą) oraz sanitariaty wewnętrzne wyposażone w wystarczającą ilość środków do utrzymania higieny osobistej.

Higiena procesu nauczania

Oceniając środowisko szkolne, szczególną uwagę zwracano na higienę procesu nauczania. Oceniono tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych w 11 szkołach, w 95 oddziałach klasowych. Dokonując oceny tygodniowego rozkładu zajęć zwracano uwagę na równomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych

W trosce o stan zdrowia uczniów, w związku działalnością edukacyjną dotyczącą profilaktyki wad postawy, wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych. Podczas kontroli sanitarnych stwierdzono, że wszyscy dyrektorzy szkół wywiązali się z tego obowiązku zapewniając uczniom miejsca na pozostawianie podręczników i przyborów. Są to najczęściej wydzielone półki lub szafki w salach dydaktycznych oraz na zapleczach sal. Rzadziej są to indywidualne szafki w szatniach czy na korytarzach szkolnych.

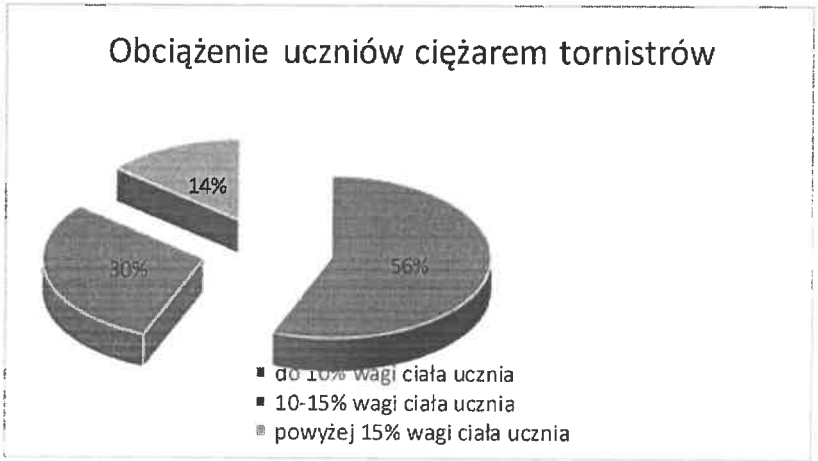
Pomiary ciężaru tornistrów i plecaków szkolnych

W 2023 r. pracownik Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zwoleniu przeprowadził ocenę obciążenia uczniów plecakami szkolnymi

w dwóch szkołach podstawowych (PSP w Przyłęku i PSP w Zwoleniu). Ocenę przeprowadzono wg wytycznych i na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego. Badaniu poddano 410 uczniów klas I-VIII. Dla każdego ucznia wykonano dwa pomiary: ciężaru ciała ucznia oraz jego spakowanego tornistra lub plecaka szkolnego. Następnie obliczono normy obciążenia ciała ciężarem tornistra, przyjmując za normę niską 10% masy ciała ucznia oraz normę wysoką 15% masy ciała ucznia.

Z uzyskanych wyników wynika, że:

- wartość do 10% uzyskało 56% uczniów
- wartość 10% - 15% uzyskało 30% uczniów
- przekroczenie normy wysokiej, tj. powyżej 15% uzyskało 14% uczniów.

Najwięcej przekroczeń stwierdzono wśród uczniów kl. IV, natomiast najlżejsze plecaki (w porównaniu do masy ciała) mieli uczniowie kl. VIII.

Polskie prawo nie określa norm dla ciężaru plecaków szkolnych. Na podstawie badań Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), Główny Inspektor Sanitarny opracował zalecenia dotyczące tornistrów szkolnych, wg których ciężar tornistra lub plecaka szkolnego nie powinien przekraczać 10% - 15% masy ciała dziecka.

Dożywianie w szkołach

Wszystkie szkoły prowadzą dożywianie dzieci i młodzieży w formie obiadów jednodaniowych. Pełne posiłki (śniadania i obiady) dostają dzieci w oddziałach przedszkolnych w części szkół podstawowych i w zespołach szkół. W 2023 r. z ciepłych posiłków w szkołach korzystało **2385** uczniów (w 2022 r. 2499), w tym dla **393** uczniów posiłki były dofinansowywane. W 2022 r. dofinansowań było znacznie mniej – 314.

Warunki do prowadzenia zajęć WF

W ramach posiadanej infrastruktury do prowadzenia wychowania fizycznego 90% szkół zapewniało swoim uczniom możliwość korzystania z sali gimnastycznych z zapleczem bądź zastępczych/rekreacyjnych, bez zaplecza. W 2023 r. oddano do użytku blok sportowy z salą

gimnastyczną, sanitariatami oraz 2 salami dydaktycznymi przy Publicznej Szkole Podstawowej w Łaguszowie.

Profilaktyczna opieka zdrowotna

Profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami zapewnia 100% placówek.

Na 19 szkół w 10 zapewniono uczniom gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej na miejscu, w placówce. Pozostałe szkoły korzystają z opieki zdrowotnej świadczonej przez pielęgniarki z publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. Opieka sprawowana jest w wybrane dni tygodnia.

Stan sanitarny szkół przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego 2023/2024

Dyrektorzy placówek są zobowiązani do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki. W każdej szkole wykonano prace konserwatorsko-porządkowe polegające na gruntownym sprzątaniu pomieszczeń szkół, m.in. myciu okien, glazury, podłóg, urządzeń kuchennych, urządzeń sanitarnych, mebli i innych oraz na drobnych pracach remontowych: uzupełnianiu tynków i płytek, malowaniu fragmentów ścian, wymianie uszkodzonych drzwi, klamek, spłuczek i itp.

Wg. informacji otrzymanych od dyrektorów szkół w większości placówek prace remontowo-przygotowawcze zakończyły się z dniem 31.08.2023 r. W 4 szkołach podstawowych i w 1 zespole szkół prace remontowe trwały po rozpoczęciu roku szkolnego, przy czym teren prac był oznakowany, właściwie zabezpieczony przed dostępem osób niepowołanych i nie stanowił zagrożenia dla uczniów i osób postronnych i (PSP w Zwoleniu, Łaguszowie, Tczowie, Kowalkowie i ZPO w Kazanowie).

Podczas kontroli sprawdzających przygotowanie placówek przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego podejmowano działania edukacyjno-informacyjne z zakresu profilaktyki chorób i promocji zdrowia. Informowano dyrektorów szkół o konieczności zapewnienia stanowisk pracy dostosowanych do wzrostu uczniów po ich powrocie z przerwy wakacyjnej oraz o potrzebie udokumentowania tego faktu. Zwrócono uwagę na zasady postępowania w przypadku podejrzenia wystąpienia wszawicy w placówce. Zgodnie z ustawą z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1078), pielęgniarka lub higienistka szkolna może przeprowadzić kontrolę wśród uczniów, których rodzice nie wyrazili sprzeciwu wobec objęcia ich dzieci profilaktyczną opieką zdrowotną.

Informowano także o obowiązku umieszczania w widocznych miejscach odpowiednich oznaczeń słownych i graficznych informujących o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów na terenie placówki.

Na podstawie otrzymanych informacji i przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że placówki zostały prawidłowo przygotowane do rozpoczęcia roku szkolnego 2023/2024.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

Jedną z form zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w 2023 r. był zimowy i letni wypoczynek w miejscu zamieszkania. Były to turnusy półkolonii w szkołach podstawowych w gminie Tczów będących pod stałym całorocznym nadzorem sanitarnym. Odbyły się 2 turnusy wypoczynku (1 zimowy i 1 letni) w którym w sumie uczestniczyło 95 uczniów. Oba turnusy zostały skontrolowane zostały przez pracowników PSSE w Zwoleniu: Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Sekcji Żywności i Żywienia oraz wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji i Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zwoleniu. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Po czynnościach kontrolnych przeprowadzono działania edukacyjne na tematy prozdrowotne oraz pozostawiono materiały edukacyjne dla uczestników wypoczynku i kadry pedagogicznej.

Współpraca z pozostałymi komórkami merytorycznymi PSSE

Współpraca prowadzona jest na bieżąco w zależności od potrzeb i pojawiających się zadań. Wykonano wspólne kontrole w nadzorowanych obiektach, każda sekcja w zakresie swojej działalności. Na bieżąco prowadzone są konsultacje i poradnictwo w sprawach merytorycznych. Szczególnie ściśle prowadzona jest współpraca z OZiPZ w zakresie promocji zdrowia. Podczas wspólnych kontroli przekazywano materiały edukacyjne i informacyjne (plakaty, ulotki i poradniki) dotyczące zdrowego stylu życia, prawidłowego odżywiania, utrzymania higieny osobistej, negatywnych skutków zażywania substancji psychoaktywnych, wyrobów tytoniowych i e-papierosów, profilaktyki chorób odkleszczowych i wszawicy.

Współpraca z jednostkami samorządowymi i innymi służbami

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży stale współpracuje z Urzędem Miejskim, Urzędami Gmin oraz Komendą Powiatową Policji i Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Zwoleniu w zakresie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Wnioski

1. Stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych sukcesywnie ulega poprawie. W ostatnich latach przeprowadzono remonty generalne w kilku placówkach.
2. Na terenie objętym nadzorem PSSE w Zwoleniu nie wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze posiadają dostateczną infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (nie posiadają sali gimnastycznej ani rekreacyjno-zastępczej).
3. Nie we wszystkich szkołach uczniowie mają do dyspozycji indywidualne szafki do pozostawienia ubrań wierzchnich, czy podręczników i przyborów szkolnych.
4. Żadna z placówek oświatowych nie przeprowadziła pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego w salach dydaktycznych zgodnie z rozporządzeniem ministra infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225). Fakt ten utrudnia prawidłową ocenę natężenia i równomierności oświetlenia sztucznego w salach dydaktycznych.

VI. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia

Wszystkie podejmowane przedsięwzięcia w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia były prowadzone zgodnie z założeniami wynikającymi z wytycznych do działalności oraz planu pracy na rok 2023. Uwzględniono cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia, Hasło Roku, sytuację epidemiologiczną oraz potrzeby środowiska. Działalność oświatowo-zdrowotna jest planowana, realizowana i monitorowana zgodnie z systemem jakości, w oparciu o standardy pracy i procedury kontroli na szczeblu wojewódzkim i powiatowym.

Jednym z najważniejszych celów Państwowej Inspekcji Sanitarnej jako instytucji zajmującej się zdrowiem publicznym było umacnianie zdrowia ludności w wymiarze społecznym, lokalnym i środowiskowym, polegającym na analizie stanu zdrowia i ustalaniu potrzeb zdrowotnych ludności oraz inicjowaniu i organizowaniu przedsięwzięć oświatowo-zdrowotnych i promocji zdrowia prowadzącej do poprawy jakości życia.

Tematyka działań oświatowo-zdrowotnych i promocji zdrowia charakteryzowała się dużą różnorodnością w zakresie treści, metod i form i dotyczyła: zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej, profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, zapobieganie HIV/AIDS, profilaktyki chorób onkologicznych, profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, profilaktyki zatruć grzybami, propagowania zasad bezpiecznego wypoczynku letniego i zimowego.

W działania edukacyjno-informacyjne zaangażowane były placówki oświatowo-wychowawcze (przedszkola, oddziały przedszkolne, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe), gabinety medycyny szkolnej, podmioty lecznicze. Adresatami programów prozdrowotnych byli mieszkańcy powiatu zwoleńskiego, w tym przede wszystkim dzieci i młodzież szkolna, pedagodzy, dyrektorzy szkół, pielęgniarki środowiska szkolnego, wychowawcy półkolonii, pracownicy podmiotów leczniczych, lekarze, pielęgniarki, seniorzy.

Nawiązano współpracę z samorządami lokalnymi, Komendą Powiatową Policji, Komendą Państwowej Straży Pożarnej w Zwoleniu. Udzielano poradnictwa merytorycznego, metodycznego i organizacyjnego koordynatorom szkolnym oraz udostępniono pomoce dydaktyczne i materiały edukacyjne realizatorom działań prozdrowotnych.

Zrealizowano szereg projektów dotyczących zarówno działań prozdrowotnych jak i bieżącego nadzoru sanitarnego.

1. **Profilaktyka chorób parazytologicznych u dzieci w wieku przedszkolnym.**

Celem ogólnym projektu było ograniczenie szerzenia się chorób pasożytniczych wśród dzieci w wieku przedszkolnym. Cele szczegółowe to zwiększenie wiedzy rodziców i nauczycieli na temat chorób pasożytniczych oraz sposobów im zapobiegania, wyrabianie u dzieci świadomego nawyku stosowania zasad higieny osobistej. Czas realizacji projektu I-II kw.2023 r.

Projekt był realizowany w 3 przedszkolach i 2 Klubikach Dziecięcych. Odbiorcami projektu byli rodzice i opiekunowie dzieci w wieku przedszkolnym, nauczyciele wychowania przedszkolnego, dzieci w wieku przedszkolnym. Ogólnie edukacją objęto 350 osób.

2. **Profilaktyka raka piersi wśród uczennic klas VI-VIII szkół podstawowych.**

Celem projektu było kształtowanie wśród uczennic szkół podstawowych klas VI-VIII nawyku pielęgnacji piersi. Czas realizacji projektu - kwiecień 2023 r. Projekt był realizowany w 2 placówkach oświatowych. Odbiorcy projektu - uczennice klas VI-VIII, rodzice, kadra pedagogiczna. Edukacją objęto- 82 osoby.

3. **Procedury dotyczące procesów dekontaminacji, w tym sterylizacji w gabinetach branży beauty.**

Celem projektu było poszerzenie wiedzy z zakresu dekontaminacji oraz uświadomienie kosmetyczkom i podologom jak ważna jest sterylizacja. Czas realizacji projektu 15.06.2023 r. Szkolenie dla kosmetyczek i fryzjerek. W szkoleniu wzięło udział 25 osób. Uczestniczki szkolenia poszerzyły wiedzę z zakresu sterylizacji, zadawały wiele pytań.

4. **Czynniki szkodliwe występujące na stanowiskach pracy w zakładach fryzjerskich i kosmetycznych.**

Celem projektu było poszerzenie wiedzy z zakresu czynników szkodliwych występujących na stanowisku pracy fryzjerek i kosmetyczek. Czas realizacji projektu 15.06.2023 r. Szkolenie dla fryzjerek i kosmetyczek. W szkoleniu wzięło udział 25 osób. Uczestniczki szkolenia poszerzyły wiedzę z zakresu czynników szkodliwych w miejscu pracy.

5. **Produkcja i sprzedaż żywności przez Koła Gospodyń Wiejskich - wymagania sanitarno-higieniczne.**

Celem projektu było poszerzenie wiedzy członków Kół Gospodyń Wiejskich na temat bezpiecznej produkcji i dystrybucji żywności oraz profilaktyki zatruć pokarmowych. Czas realizacji projektu 13.07.2023 r. W szkoleniu wzięło udział 23 osoby. Uczestniczki szkolenia poszerzyły wiedzę, aby móc bezpiecznie produkować żywność zarówno w siedzibach KGW jak i w warunkach domowych oraz wystawiać wyprodukowaną żywność.

6. **Projekt Power Ukraina**

- edukowaliśmy osoby z Ukrainy na temat higieny osobistej, zdrowego odżywiania, szczepień ochronnych, profilaktyki HIV/AIDS. Dystrybucja materiałów informacyjnych w języku ukraińskim.

7. **Konferencja pt: „ Bezpieczny las - bliżej nas" połączona z wystawą grzybów „Poznaj Grzyby-Unikniesz Zatrucia.**

W dniu 17.10.2023 r. w siedzibie Zespołu Szkół Rolniczo-Technicznych w Zwoleniu odbyła się uroczysta konferencja pt: „Bezpieczny las – bliżej nas" połączona z otwarciem wystawy grzybów „Poznaj grzyby-unikniesz zatrucia". Tematem przewodnim konferencji było szeroko pojęte bezpieczeństwo w lesie. Współorganizatorzy - Nadleśnictwo Zwoleń, Komenda Powiatowa Policji i Komenda Powiatowa Straży Pożarnej.

W konferencji uczestniczyła młodzież z Zespołu Szkół Rolniczo - Technicznych i Liceum Ogólnokształcącego w Zwoleniu oraz przedstawiciele współorganizatorów, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie, władz lokalnych. W konferencji uczestniczyło około 100 osób. Po zakończonej konferencji uczestnicy zwiedzili wystawę grzybów. Celem wystawy, która trwała do 26 października br. było zainteresowanie społeczności lokalnej tematyką bezpiecznego grzybobrania. Na wystawie prezentowane były modele grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących. Aby przybliżyć naturalną atmosferę lasu, ekspozycja została wzbogacona

drzewami świerków, jodeł oraz innymi składnikami runa leśnego. Ekspozycja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Cel został osiągnięty. Wystawę trwającą 8 dni odwiedziło ponad 1000 uczniów i przedszkolaków z placówek oświatowo-wychowawczych działających na terenie powiatu zwoleńskiego. Podczas spotkań edukacyjnych uczniowie poznawali zasady bezpiecznego grzybobrania, zachowania się w lesie oraz zdobywali wiedzę na temat chorób odkleszczowych i odzwierzęcych. Wszyscy uczestnicy aktywnie brali udział w ciekawych zajęciach. Dostępne były także materiały edukacyjne dotyczące omawianej tematyki.

8. **Projekt udział w imprezach lokalnych:**

- MOSiR nad Zalewem- „Imieniny Pana Jana"- 24.06.2023 r.
- Dożynki Gminno-Parafialne gm. Tczów- 27.08.2023 r.
- Festyn Rodzinny V Święto Żółwia Błotnego z Eneą- 02.09.2023 r.
- MOSiR nad Zalewem „Dożynki Powiatowe w Zwoleniu"- 03.09.2023 r.

Osoby odwiedzające nasz punkt informacyjno-edukacyjny mogły skorzystać m.in. z oferty pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, pomiaru zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu smokelyzerem, z nauki samobadania piersi z wykorzystaniem fantomu piersi oraz z porad z zakresu zdrowego stylu życia. Zabawy profilaktyczne z wykorzystaniem narkogogli i alkogogli.

Dla najmłodszych przygotowaliśmy kącik zajęć edukacyjnych z kolorowankami, krzyżówkami i quizami o tematyce prozdrowotnej.

W roku 2023 działaniami edukacyjno-profilaktycznymi objęto 26.036 odbiorców/ na zaplanowane 24.000 odbiorców (wg planu mierników efektywności).

Przeprowadzono wizytację z działalności Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w placówkach realizujących programy w ramach nadzoru bieżącego - 29 wizytacji.

VII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Statutowa działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego na terenie Powiatu Zwoleńskiego dotyczy:

1. uzgadniania wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów planów zagospodarowania przestrzennego,
2. wydawania opinii odnośnie obowiązku sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko i ustalaniu jego zakresu dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
3. uzgadniania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
4. uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów budowlanych w tym dokumentacji dla zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
5. uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy,
6. kontroli obiektów w trybie art. 56 ust. 1 ustawy Prawo Budowlane,

7. wydawania innych decyzji i opinii wynikających z obowiązującego ustawodawstwa.

W roku 2023 realizowane były zamierzenia oraz sprawy według bieżących potrzeb, w szczególności:

1. Przeprowadzono łącznie 12 kontroli dopuszczających obiekty do użytkowania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Obiekty te były usytuowane na terenach zurbanizowanych posiadających infrastrukturę sanitarną.
2. Wydano 32 opinie sanitarne, w tym:
   - 12 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko , w tym m.in.:
     - 6 dotyczących ferm fotowoltaicznych,
     - 2 dotyczące sieci kanalizacyjnych,
     - 2 dotyczące przebudowy dróg,
     - 2 dotyczące rozbudowy zakładów produkcyjnych
   - 10 opinii uzgadniających dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w tym :
   - 2 opinie projektów budowlanych,
   - 7 opinii projektów budowlanych zmiany sposobu użytkowania istniejących obiektów lub pomieszczeń na potrzeby pomieszczeń handlowych i usługowych.
   - 1 opinia w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
3. Wydano 9 postanowień dotyczących projektów decyzji o warunkach zabudowy dla planowanych inwestycji.
4. Wydano 19 decyzji obciążających opłatą za wykonywane czynności w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów, a ich liczba zależy w dużej mierze od liczby przedsięwzięć planowanych i realizowanych w powiecie w danym roku.